

WEGWIJS IN ECONOMIE

Koen Schoors
Johan Albrecht
Bart Defloor
Stijn Goeminne
Bruno Merlevede

Met medewerking van Stijn Vandenbroucke

Universiteit Gent
Faculteit Economie & Bedrijfskunde

VOORWOORD

Welkom in ‘Wegwijs in Economie’! Dit handboek is er gekomen door intense samenwerking en veelvuldige uitwisseling van ideeën tussen de vijf auteurs. Doorheen de afgelopen academiejaren is dit handboek gegroeid van een voorlopige structuur op een velletje papier tot dit werk met 13 delen en 38 hoofdstukken. Conform het studiedomein hebben we hierbij verschillende keuzes moeten maken. We denken dat onze verschillende specialisaties en interessevelden tot keuzes hebben geleid die resulteren in een evenwichtig werk dat een brede inleiding voorziet in economie en in het economisch denken.

We bedanken graag de assistenten van de vakgroep Economie van de Faculteit Economie en Bedrijfskunde van Universiteit Gent voor de ondersteuning tijdens het schrijfproces, evenals de studenten van voorgaande jaren en de medewerkers van het monitoraat voor waardevolle opmerkingen, aanvullingen en correcties bij voorgaande versies. Een speciaal woord van dank naar Stijn Vandenbroucke, wiens inspanning en toewijding sterk hebben bijgedragen aan de kwaliteit van dit werk.

We hopen dat dit een interessant en uitdagend boek is dat je graag ter hand neemt.

Veel lees- en studieplezier!

Koen Schoors
Johan Albrecht
Bart Defloor
Stijn Goeminne
Bruno Merlevede

Universiteit Gent, Faculteit Economie & Bedrijfskunde

140

HDMU 226669 2
2261

GSTU
US

GST
US

MAX GROSS 24,000 kg
52,916 lb
TARE 2,200 kg
4,850 lb

NET 21,800 kg
48,060 lb
CU. CAP. 332 M³
1,171 FT³

MAX. G
TARE

CU. CAP

DEEL 1

Basisconcepten

339

NET 21,800 kg
48,060 lb
CUBE 33.1 CUM
1,169 CU.FT

TRD

MAX. GR
TARE
NET
CU. CAP

The background of the slide features a large port crane with a white and red striped lattice structure against a clear blue sky. Below the crane, there are several stacks of colorful shipping containers in shades of orange, green, blue, and brown. The bottom of the slide is partially obscured by a dark blue and green horizontal bar.

DEEL 2

Vraag en aanbod

DEEL 3

Welvaart en overheidsingrijpen

DEEL 4

De gezinnen

A man with a beard, wearing a blue and white plaid shirt, is seen from the side, looking at a display case. The display case contains several small, square, light-colored items, possibly cookies or biscuits, arranged in rows. The background is slightly blurred, showing a shop interior with a whiteboard or menu board. The text "DEEL 5" is centered in the upper part of the image, and "De producent" is written in a large, orange, serif font in the center.

DEEL 5

De producent

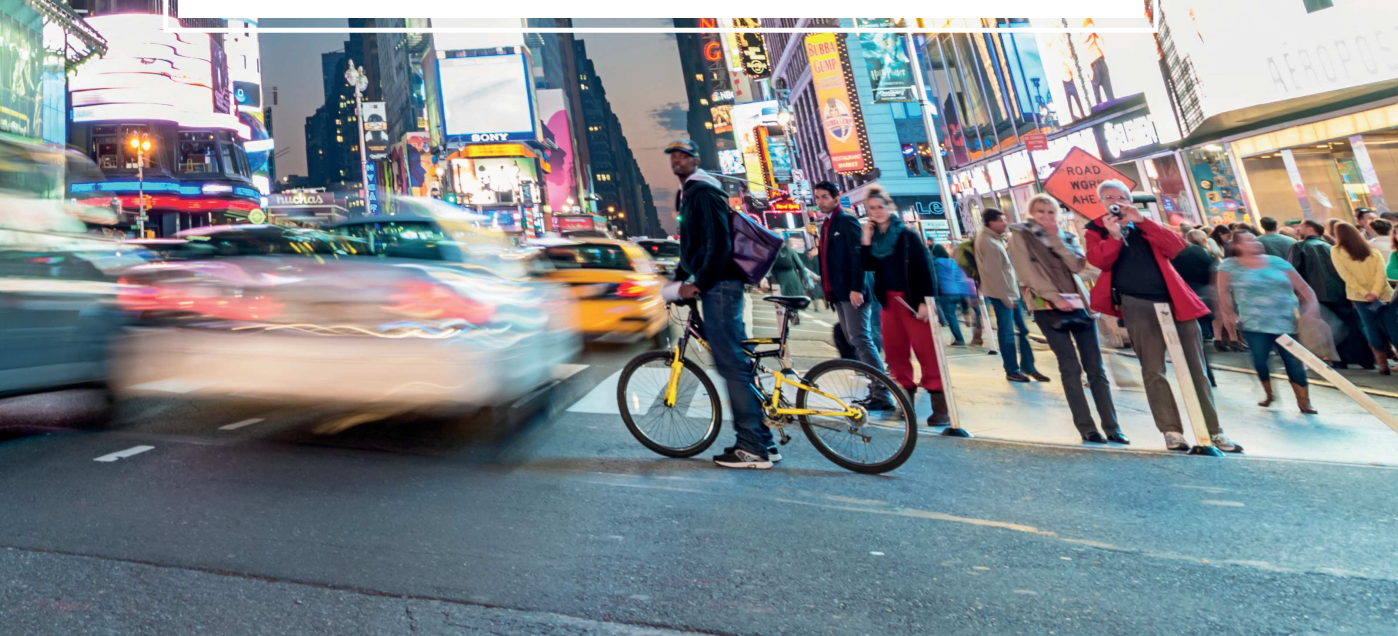

DEEL 6

Marktvormen

DEEL 1	Basisconcepten	6
DEEL 2	Vraag en aanbod	94
DEEL 3	Welvaart en overheidsingrijpen	150
DEEL 4	De gezinnen	190
DEEL 5	De producent	228

DEEL 6

Marktvormen

INLEIDING		278
13. PERFECTE CONCURRENTIE		280
13.1. EIGENSCHAPPEN		280
13.2. OPBRENGSTEN, WINSTMAXIMALISATIE EN DE AANBODCURVE VAN DE INDIVIDUELE PRODUCENT		281
13.3. MARKTUITKOMST OP KORTE TERMIJN		293
13.4. MARKTUITKOMST OP LANGE TERMIJN		297
13.5. IS PERFECTE CONCURRENTIE EFFICIËNT?		301
13.6. SAMENVATTING		303
14. MONOPOLIE		306
14.1. EIGENSCHAPPEN		306
14.2. HOE ONTSTAAN MONOPOLIES?		307
14.3. OPBRENGSTEN, WINSTMAXIMALISATIE EN HET GEDRAG VAN DE MONOPOLIST		310
14.4. MONOPOLIE EN WELVAART		318
14.5. MARKTMACHT EN PRIJSDISCRIMINATIE		321
14.6. WAT KUNNEN WE LEREN UIT DE ANALYSE VAN DE MONOPOLIST?		324

DEEL 7

De overheid

DEEL 8

Inleiding tot de macro- economie

A close-up photograph of a hand holding several 50 Euro banknotes. The notes are fanned out, showing the orange and yellow colors and the large number '50'. The European Union flag is visible on the left side of the notes. A white rectangular text box is overlaid in the center of the image, containing the title and subtitle.

DEEL 9

Geld en monetair beleid

DEEL 10

Markten van productiefactoren

DEEL 11

Internationale economie

DEEL 12

Macro- economische modellen

DEEL 13

Duurzame ontwikkeling

Duurzame ontwikkeling

---

38. DUURZAME ONTWIKKELING	848
38.1. WAT IS DUURZAME ONTWIKKELING?	851
38.2. DUURZAME ONTWIKKELING EN KAPITAAL	854
38.3. BELEID	856
38.4. ROL VOOR HET INDIVIDU OF DE OVERHEID?	863

INDEX

10-jarige rentespread 623

A

aanbod 109
aanbodcurve 109, 113
aanbodfunctie 110
aanbodschema 109
aanbodschok 817
aandelen 689, 695
aangeboden hoeveelheid 107
aannames 764
aard van de goederen 129
absolute armoedegrens 465
absoluut voordeel 86
Acemoglu, Daron 64
achternalopende (lagging) indicatoren 542
actieve bevolking (beroepsbevolking) 637
activerend arbeidsmarktbeleid 669
actuele waarde 681
adaptieve verwachtingen 820
adverse selectie 52
afnemende schaaleffecten 271
aggregatief of macro-economisch aanbod (AA) 543
aggregatieve of macro-economische vraag (AV) 543
allocatie 370
allocatief 372
allocatie van arbeid 86
allocatieve efficiëntie 449
alternatieven 129
animal spirits 800
anticyclisch beleid 831
arbeid 237
arbitrage 388, 690
armoedegrens 464
Arrow, Kenneth 479
artificiële intelligentie 13
assumpties 764
asymmetrische informatie 52
austeritey 793, 835
autarkie 716
automatische loonindexering 826
automatische stabilisatoren 834
autonome consumptie 772

autonoom (ont)sparen 774
aziatische tijgers 74

B

bankreserves R 582
basisherfinancieringstransacties 612
BBP 502
BBP per capita 518
BBP volgens de bestedingsbenedaering 508
BBP volgens de inkomensbenedaering 508
BBP volgens de productiebenedaering 506
bedrijf 234
begroting 486
belasting 487
belastingen op arbeid 653
beperkte rationaliteit 64
Bertrand-competitie 345
beschikbaarheidsvuistregel 66
bestaanswaarde 684
betalingsbalans 730
betalingsbereidheid 155
betwistbare markt 379
bevolking op actieve leeftijd (rekruteringsbevolking) 637
bezuinigingsbeleid 793, 835
bilaterale wisselkoers 734
boven pari 694
bruto-investeringen 509
bruto nationaal inkomen 512
Buchanan, James 428
budgetlijn 198
budgettair transmissiemechanisme 837
budgetverzameling 201
buitenlandse directe investeringen 698

C

ceteris paribus 29, 764
chartaal geld 582
circulaire economie 45
clubgoederen en tolgoederen 427
Coase, Ronald 419
Coase-theorema 419
collaborative commons 44
collectief voorziene goederen en diensten 468
collusie/kartel 351

commons 44
 comparatief voordeel 87
 compenserende loonverschillen 649
 competitie 278
 complementen in de consumptie 104
 complementen in de productie 113
 concentratie-index 339
 concrete berekening 146
 Condorcet-paradox 478
 conjuncturele component 832
 conjuncturele werkloosheid 669
 conjunctuurschommelingen 534
 constante schaaleffecten 271
 consumentensoevereiniteit 424
 consumentensurplus 156, 322
 consumptie 771
 consumptiefunctie 771
 consumptiegoederen 238
 consumptieprijsindex 526
 consumptieve bestedingen van gezinnen 509
 consumptieve bestedingen van overheden 509
 continue productiefunctie 244
 convex 250
 convexe vorm 205
 Corporate Social Responsibility 857
 cost of capital 689
 couponbetaling 693
 couponintrest 692
 Cournot-model 347
 crawling peg 750
 crowding-out 804

D

dalend verloop 205, 250
 deadweight loss 168
 decielratio 461
 deeleconomie 357
 default 597
 deficit bias 841
 deflatie 524, 530
 demeritegoederen 422
 de onzichtbare hand 47
 deposito D 583
 depreciatie 677
 de wet van Say 47
 diensten 194
 directe belastingen 468

directe belastingstelsel 469
 directe gebruikswaarde 684
 directe voordelen 360
 discretionair stabilisatiebeleid 833
 discriminatie 450
 distributie 370, 372
 dividend 695
 donut 496
 drempelvuistregel 66
 dumping 715
 duurzame ontwikkeling 851
 dynamische efficiëntie 382

E

Easterlin-paradox 532
 ecologische plafond 496
 economie 21
 economische activiteit 502
 economische behoeften 22
 economische factoren 197
 economische goederen 236
 economische groei 36, 607
 economische huishouding 197
 economische kosten 256
 economische kringloop 37
 economische winst 25, 281, 288
 economisch platform 354
 economisch verlies 288
 eenheidselasticiteit 130, 147
 eerste wet van Gossen 195
 eigenbelang 47, 473
 eigendomsbarrière 309
 eigendomsrechten 432
 elasticiteit 125
 elastisch aanbod 147
 elastische vraag 130
 emissiemarkt 692
 emissierechten 403
 endogene variabelen 765
 entry 293
 Eonia 613
 erfeniswaarde 684
 ernstige materiële deprivatie 465
 Europese Monetaire Unie 752
 Eurosysteem 604
 evenwichtshoeveelheid 116
 evenwichtsprijs 116
 ex ante-maatregelen 468

exclusiviteit 427
exogene variabelen 765
expansief budgettair beleid 788, 805
expansiepad 254
ex post-maatregelen 468
externaliteiten 361
externe effecten of externaliteiten 396
extern effect 51
extractieve instituties 548

F

factorkosten 508
feitelijk tekort 832
fiduciair geld 580
Fishervergelijking 597, 808
Ford, Henry 564
fractioneel reservebankieren 580
free riders 429
frictionele werkloosheid 669
Friedman, Milton 428
functies van geld 572
fundamentals 696
fundamenteel wetenschappelijk onderzoek 414
fusies en overnames 390
fysiek kapitaal 676

G

GCK-curve 262
gebruikswaarde 683
geëquivaliseerd gezinsinkomen 455
geïnduceerde consumptie 772
geïnduceerd sparen 775
geldcreatie 581
geldillusie 599
gelijkheid 449
gelijklopende (coincident) indicatoren 542
gelukseconomie 70
gemeenschappelijke bronnen 427
gemiddeld belastingtarief 469
gemiddelde arbeidsproductiviteit 243
gemiddelde consumptiequote 772
gemiddelde kapitaalproductiviteit 243
gemiddelde kosten 260
gemiddelde opbrengst (GO) 283
gemiddelde productiviteit 242
gemiddelde spaarquote 775
gereveleerde voorkeursmethode 435

gevraagde hoeveelheid 98
Giffen-goed 138
Giffen-goederen 214
Gini-coëfficiënt 461
giraal geld 586
globale prijseffect 212
goederen 194
goederenbundel 198
goederengeld 574
goed geld 576
goudstandaard 751
GTK-curve 263
GVK-curve 262

H

haircut 612
handelsbalans 731
Heckscher, Eli 712
Herfindahl-index 377
Hirschman, Albert 77
hoeveelheidseffect 312
hoofdsom 692
hoogconjunctuur 539
human development index (HDI) 533
hyperinflatie 529, 599

I

imperfecte concurrentie 279, 306
imperfecte informatie 474
impliciete BBP-deflator 525
importheffing 714
inclusieve instituties 548
indexcijfers 536
indexsprong 823
indifferentiecurve 203
indirecte belasting 169
indirecte gebruikswaarde 684
indirecte voordelen 361
infant industry 721
inferieure goederen 140, 141, 214
inferieur goed 105
inflatie 524
inflatie(verwachtingen) 603
informatie-economie 52
inkomenseffect 212, 223
inkomenselasticiteit van de vraag 138
inkomenselastische goederen 139
inkomensonelastische goederen 139

inkomensvraagcurve 140
 inkomen van de consument 129
 innovatie 382
 inside lag 837
 inspanningen 447
 institutie 62
 institutioneel kapitaal 676
 institutionele factoren 197
 intellectueel kapitaal 676
 interbankenmarkt 613
 intergenerationele inkomensmobiliteit 448
 intermediaire goederen 236
 intermediaire goederen (inputs) 504
 internaliteiten 422
 internationaal factorinkomen 512
 Internationaal Monetair Fonds 752
 intern rendement 687
 intertemporele budgetbeperking 840
 intrestvoet 593
 intrinsieke waarde van een munt 575
 investeren 677
 investeringen 238
 irreversibiliteiten 439
 isokostenlijn 251

K

kapitaal 237, 674
 kapitaalgoederen 238
 kapitaalintensiteit 562
 kardinale betekenis 250
 keynesiaanse visie 768
 klassieke 768
 klassieke werkloosheid 669
 koopkracht 642
 koopkrachtpariteitswisselkoers 521
 korte termijn 241
 kortetermijnevenwicht 544, 817
 kortetermijnintrestvoet 594
 kosten 256
 kredietmiddel 574
 kredietmultiplicator 587, 626
 kritisch kapitaal 856
 Krugman, Paul 713
 kruisprijselasticiteit van de vraag 142
 Kuznets, Simon 77
 kwantitatieve versoepeling 625
 kwintielratio 461

L

laagconjunctuur 539
 Laffercurve 178
 langeretermijn-herfinancieringsoperaties (LTRO's) 621
 langer lopende herfinancieringstransacties 612
 lange termijn 241
 langetermijnevenwicht 544, 817
 langetermijnintrestvoet 594
 lekken-en-injectiesbenadering 515, 790
 Leontief, Wassily 712
 levenscyclushypothese 771
 levenscyclusinkomen 776
 liefdadigheidsorganisaties 417
 liquiditeit 595, 690
 liquiditeitsval 807
 logrolling 481
 loonmatiging 822
 loonwage 655
 looptijd 594, 693
 Lorenzcurve 458
 luchtballonnen 832
 luxegoederen 140

M

maatschappelijke kosten-batenanalyse 433
 macro-prudentieel toezicht 832
 managerial slack 381
 marginaal belastingtarief 469
 marginaal nut 195
 marginale arbeidsproductiviteit 244, 646
 marginale baten 27
 marginale consumptiequote 772
 marginale externe kosten (MEK) 397
 marginale kapitaalproductiviteit 244
 marginale kosten 26
 marginale kosten (MK) 264
 marginale opbrengsten (MO) 284, 285
 marginale productiekost 108
 marginale productiviteit 244
 marginale reductiekost (MRK) 403
 marginale spaarquote 775
 marktaanbod 111
 markefficiëntie 165
 markevenwicht 116, 166
 marktfalen 397
 marktmacht 279, 362

marktprijzen 508
marktsegmentatie 387
marktvrage 101
mark-up 315
matching 668
mattheuseffect 471
maximaal nut 50
maximale winst 50
mededingingsbeleid 375
menselijk kapitaal 676
mental shortcut 26
menukosten 530, 814
meritegoederen (verdiensgoederen) 422
middelpuntelasticiteit 126
Milanovic, Branko 459
Mill, John Stuart 564
minimale reservecoëfficiënt 584
minimale staat 370
minimumreserveverplichting 610
MK-curve 266
model 764
model van Niskanen 481
monetaire financiering van begrotingstekorten 583
monetair transmissiemechanisme 605
monetarisme 80
monopolie 279, 306, 315, 331
monopolistische concurrentie 326, 327
moral hazard 53
moreel wangedrag 53
morele normen 417
multiplicatorwerking 783
muntbord 751
myopie 529

N

Nash-evenwicht 342
natuur 237
natuurlijk kapitaal 676
natuurlijk monopolie 309
neoliberalisme 78
netto contante waarde 682
netto-export 509
netto nationaal beschikbaar inkomen 513
netto nationaal inkomen 512
netto reël loon 219
neutrale conjunctuur 539
niet-actieven 637

niet-arbeidsinkomen 220
niet-gebruikswaarde 684
niet-verzadiging 203
Niskanen, William A. 481
nominaal BBP 518
nominaal loon 642
nominale intrestvoet i_N 593
nominale loonflexibiliteit 652
nominale wisselkoers 521
noodzakelijke goederen 140
normaal goed 105
normale goederen 214
normatieve welvaartstheorie 472
normen 403
nut 50, 194
nutsmaximalisatie 194
nutsmogelijkhedengrens 372

O

obligaties 689, 692
Ohlin, Bertil 712
olifantfiguur 459
oligopolie 339
omgekeerde rentestructuur 596
omloopsnelheid van het geld 597
omstandigheden 447
onafhankelijke goederen 143
onder pari 694
onelastische vraag 130
onelastisch (inelastisch) aanbod 147
ontleners 689
ontmenselijking van het delen 364
ontsparen 774
ontwikkelingsstaat 75
onzichtbare hand 154
op-afroep-economie 360
opportuniteitskost 24, 33, 86
optiewaarde 684
Ostrom, Elinor 428
output gap 540, 599
outside lag 837
overheidsschuld 490
overheidstussenkomst 769

P

pal- of ratchet-effect 494
parameters 765
Pareto-efficiënt 372

- Pareto-efficiëntie 34
 Pareto-grens 372
 Paretoverbetering 370
 participatiegraad (activiteitsgraad) 639
 partiële productiviteitsmetingen 243
 patent 310
 patent (of octrooi) 418
 paternalisme 424
 perfecte concurrentie 278, 302, 315, 331
 perfecte informatie 30
 perfect elastische vraag 130
 perfect onelastisch aanbod 147
 perfect onelastische vraag 130
 perfect (volmaakt) elastisch aanbod 146
 permanente-inkomenshypothese 771
 permanent inkomen 776
 Pigou-effect 545
 Pigouviaanse belasting 401, 403
 Pigouviaanse subsidies 414
 Piketty 450
 planeconomie 55
 politieke markt 473
 polycentrisch beheer 442
 potentieel BBP 534, 538
 potentiële concurrentie 378
 preferentieveld 205
 prijsdiscriminatie 321
 prijsdiscriminatie van de derde orde 324
 prijsdiscriminatie van de tweede orde 323
 prijseffect 312
 prijselasticiteit van de vraag 126, 327
 prijselasticiteit van het aanbod 145
 prijsflexibiliteit 814
 prijsnemer 281
 prijsrigiditeit 814
 prijsstabiliteit 607
 prijszetter 310, 311
 primair effect 783
 primaire inkomensongelijkheid 456
 primaire markt 692
 private goederen 427
 privatisering 432
 procentpunt 535
 procyclisch 835
 procyclisch beleid 832
 producent-aanbieder 306
 producentensurplus 160, 322
 product-dienst-economie 359
 productdifferentiatie 326
 productie 236
 productiefactoren 31, 236
 productiefunctie 239
 productie-isoquant 249
 productieketen 503
 productiemogelijkheidengrens 31
 productiviteit 242
 profijtbeginsel 488
 promesse 579
 prosumenten 20
 publieke goederen 427, 428
 publieke-keuzetheorie 473
 puntelasticiteit 127
 pure verwachtingstheorie van de intrestvoet
     595
- Q**
- quota 187
- R**
- rampenblindheid 66
 rationele onwetendheid 474
 rationele verwachtingen 820
 Rawls, John 449
 Raworth, Kate 43, 496
 reactiefunctie 349
 rebound effect 860
 recessie 36, 538
 reëel BBP 519
 reëel loon 642
 reële intrestvoet i_R 593
 reële loonflexibiliteit 652
 rekeneenheid 573
 relatieve armoedegrens 466
 rente 675
 representatieve democratie 476
 reservatieloon 644
 reservecoëfficiënt $r = R/D$ 583
 residuele vraag 348
 restrictief budgettair beleid 788
 Ricardiaanse equivalentie 792
 risico 597
 risicoavers 830
 risico-aversie 697
 risicopremie 597
 rivaliteit 426
 ruilmiddel 572

S

Samuelson, Paul 428
Samuelson-voorwaarde 432
schaarste 21
shok 783
secundaire effecten 783
secundaire inkomensongelijkheid 456
secundaire markt 693
seizoenszuivering 537
sensitiviteitsanalyse 30
shoeleather costs 529
signaal van kwaliteit 138
slecht geld 576
Smith, Adam 20
sneeuwbaaleffect 492
sociaal kapitaal 676
sociale dumping 722
sociale effecten 364
sociale fundament 496
sociale normen 417, 436
sociale zekerheid 470
socialezekerheidsbijdragen 653
socialezekerheidssysteem 468
Solow-model 549
Solow, Robert 549
spaarders/beleggers 688
spaarmiddel 573
sparen 774
specialisatie 49
speculatieve geldvraag 602
stabiele staat BBP (steady state GDP) 553
stabilisatie 370, 373
stabilisatiebeleid 828
standaardgoed 281
stand van de technologie 812
sterke duurzaamheid 856
structureel evenwicht 833
structureel tekort 832
structurele component 832
structurele werkloosheid 669
stylized facts 542
subsidie 179
substituten in de consumptie 104
substituten in de productie 113
substitutie-effect 212, 223
sunk cost 289
surpluspercentage 612

T

tabaksgeld 578
technische efficiëntie 380
technologische discriminatie 365
termijnstructuur van de rente 615
tertiaire inkomensongelijkheid 456
theorie van de efficiëntielonen 653
tijdsbestek 129
tijdsdimensie 240
tijdvoorkeur 680
toegevoegde waarde 243, 504
toenemende schaalearde 271
toetredingsbarrières 307
totaalsurplus 163
totale opbrengsten (TO) 283
tragedy of the commons 437
transactiegeldvraag 601
transactiekosten 63, 432
transitoire inkomen 777
tweedehandseconomie 359
tweede wet van Gossen 195
tweezijdige markt 355

U

uitbreidingsinvesteringen 509, 678
uitgedrukte voorkeursmethode 434
uitgedrukte voorkeursmethode (stated preference) 685
uitputting 437
unfunded liabilities 840
utility 196

V

variabele kosten (VK) 258
vaste kosten (CK) 257
Veblen-goederen 137
Veil of ignorance 449
verdisconteren 681
verdringingseffect 804
verliesaversie 65
verlies bij productie 289
verlies bij tijdelijke sluiting 288
vermogensgeldvraag 601, 602
veronderstellingen 764
vertrouwen en reciprociteit 443
vervangingsinvesteringen 509, 678
voorlopende (leading) indicatoren 542
voorraadinvesteringen 509

voorschrift van de budgetlijn 199
 voorzorgsgeldvraag 602
 vraag 99
 vraagcurve 99, 216
 vraagfunctie 99
 vraagschema 99
 vraagschok 817
 vrijbouter of free rider 429
 vrijbouterprobleem 429, 437
 vrijbouters 429
 vrije reserves 584
 vrije toetreding 326
 vrijwillige donaties 417

W

waardeparadox 195
 welvaart 22
 welvaart op de markt 163
 welvaartseconomie 154
 welvaartsgevolgen 168
 welvaartsverlies 168, 372
 werkenden 637
 werkloosheidsgraad 639
 werkloosheidsval 640

werklozen 637
 werkzaamheidsgraad (werkgelevenheidsgraad)
 639
 wet op de toe- en afnemende marginale
 arbeidsproductiviteit 246
 wet van Baumol 494
 wet van Davenant-King 121
 wet van de (toe- en) afnemende meerop-
 brengsten. 262
 wet van de vraag 98
 wet van Engel 140
 wet van Gresham 576
 wet van het aanbod 108
 wet van Okun 543
 wet van Wagner 495
 winstmaximalisatie 232, 278
 wisselbrief 577
 Woods, Bretton 751

Y

yieldcurve of rentetermijnstructuur 596

Z

zwakke duurzaamheid 856

OWL PRESS

BORGERHOFF
& LAMBERIGTS

Gent, Belgium
info@owlpress.be
www.owlpress.be

ISBN 9789463930086
NUR 780
D2019/11.089/90

© 2019, Borgerhoff & Lamberigts nv

Auteurs: Prof. dr. Koen Schoors, Prof. dr. Johan Albrecht, Dr. Bart Defloor, Prof. dr. Stijn Goeminne,
Prof. dr. Bruno Merlevede

Coördinatie: Sophie Vanluchene, Nils De Malsche, Joni Verhulst, Stijn Vandenbroucke
Eindredactie: Thijs Delrue

Ontwerp cover: Wendy De Vlaeminck, Ellen Duchi

Binnenwerk: Wendy De Vlaeminck, Evelien Degeyter, Crius Group

Beelden: iStock images

Gedrukt in Europa

Eerste druk: september 2017

Tweede druk: september 2018

Derde druk: september 2019

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronische drager of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De uitgever heeft geprobeerd bij de samenstelling van deze uitgave alle rechthebbenden op copyright te contacteren. Mocht er een opname zonder voorkennis van rechthebbenden zijn gebeurd, dan verzoeken wij dezen alsnog contact op te nemen.